

FØRSTE UDKAST TIL ÅRSPLAN FOR DET LOKALE MILJØARBEJDE 2017

Dette er første udkast til årsplanen for 2017 (og grundlæggende prioriteringer for 2018) og den indeholder de første kommenterede prioriteringer af det lokale miljøarbejde i 2017. Derudover indeholder den et forslag til en generel budgetramme for miljøarbejdet i 2017.

Den endelige årsplan skal til vedtagelse i lokaludvalget i november.

Årsplanen for 2017 vil blive bygget op om en ny prioriteringsstruktur, hvorfor den adskiller sig fra tidligere årsplaner. Formålet med denne ændring er at gøre årsplanen mere overskuelig og give mulighed for en skarpere prioritering, og dermed forhåbentligt skabe grundlag for endnu flere gode miljøresultater på Amager i de kommende år. Udgangspunktet for den kommende årsplan er den *projektbaserede arbejdsform*, hvor der i dialogen mellem Lokaludvalgene og Miljøpunkt Amager i højere grad fokuseres på projektudviklingen.

Den overordnede struktur for årsplanen bliver:

Fokusprojekter. Disse løber ofte over en længere årrække og involverer bl.a. arbejde med at hente ekstern finansiering gennem offentlige og private fonde. Projekterne er kendetegnet ved planlægning, fundraising og mange faglige udfordringer. Gennemførelsen af projekterne forudsætter forankring, fordybelse og faglighed. Projekterne *skaber* i sig selv forandring lokalt. Miljøpunkt Amager er projektejer og ansvarlig i udvikling og igangsætning, men perspektivet er at projekterne på sigt kan blive selv bærende og leve videre uden Miljøpunkt Amagers direkte involvering.

Aktiviteter. Aktiviteterne beskriver de mange forskellige enkeltstående arrangementer og aktiviteter som vi afholder i løbet af året. Aktiviteterne er (i relation til projekterne) kendetegnet ved at være hurtigere, (relativt) billige og opmærksomhedsskabende. Fokus for aktiviteterne er dialog og informationsformidling. Aktiviteterne *inspirerer* til forandring lokalt. Aktiviteterne afholdes ofte i samarbejde med lokale aktører og/eller Københavns Kommune.

Faglig vejledning. Dette dækker over specifikke fagområder, hvor Miljøpunkt Amager har særlig viden, kompetencer og netværk, og som det er vigtigt at holde fast i. Det handler både om områder hvor mange borgerhenvendelser gør det relevant at have en tung faglig viden og hvor der er muligheder for at opdyrke nye og levedygtige projekter og aktiviteter til fordel for bydelene på Amager.

Oversigt over fokusprojekter for 2017

- Grønne Gader og gaderum
- Amager Frugtlaug
- Den Bæredygtige Amagermad
- Bæredygtig boligvejledning
- Bicycle Innovation Lab (Kun i Amager Øst)
- Affaldssortering og cirkulær økonomi (kun i Amager Øst)
- Amager Fælled (Kun i Amager Vest)

FOKUSPROJEKTER I 2017

For at prioritere ressourcerne bedst muligt, vil det med den aktuelle økonomiske ramme være forsvarligt at arbejde med fire større fokusprojekter på Amager om året. Disse vil være

GRØNNE GADER OG GADERUM

Hvorfor er det spændende at arbejde med grønne gader og gaderum?

Global opvarmning, tab af biodiversitet og et voksende arealforbrug som følge af byspredning lægger stort pres på miljøet. På trods af en historisk skelnen mellem byen og naturen indgår byer som en integreret del af det naturlige kredsløb.

Grønne områder i byen er ikke blot essentielle for menneskers fysiske og psykiske trivsel. Parker, træer, planter, grøn infrastruktur m.v. renser luften, giver skygge, nedkøler byen, opsamler regnvand og fremmer biodiversitet. Grønne områder i byen er byens lunger, som er med til at skabe et sundt bymiljø.

Hvad kan der ske i årets løb?

Projektet har til formål at gøre byens rum grønnere og mere klimaresistente. Fokus i projektet vil være at identificere nye mulige grønne byrum og udvikle de nødvendige organisatoriske, tekniske, økonomiske og politiske rammer for at flere grønne gaderum kan realiseres.

Miljøpunkt Amager har ikke planopgaver eller ansvar for fysiske anlæg, men som lokal miljøaktør – og organisator, kan Miljøpunkt Amager spille en afgørende rolle i udvikling og kvalificering af oplæg om grønne gaderum og afprøvning af nye grønne løsninger i byens rum.

Projektet bygger videre på Miljøpunkt Amager erfaringer med bl.a. byhaver, grønne gaderumsarrangementer (f.eks. Park in a Week) og grønne strøg. Projektet vil gøre brug af events og arrangementer, som løftestang for realisering af permanentet grønne gaderumsløsninger på Amager.

Hvad kan det blive til?

Projektet vil sammentænke den generelle udvikling i Københavns Kommune, hvor der i stigende grad arbejdes med udvikling af grønne byrumsprojekter og borgernes inddragelse heri. Det drejer sig bl.a. om strategi for Bynatur, Fortovshaver, Agenda 21 planen, Klimatilpasningsplanen.

Der vil blive arbejdet målrettet med fundraising til og udvikling af grønne byrum gennem midlertidige demonstrationsprojekter (1:1 modeller) og længerevarende projektindsatser for at skabe nye og mere langvarige grønne byrum.

AMAGER FRUGTLAUG

Hvorfor er det spændende at arbejde med lokal frugt?

I Danmark skønnes det at der hvert år er et madspild af frugt og grønt på 280.000 tons. Det er rigtig meget skøn mad, hvoraf en stor del kommer langvejs fra. Miljøpunkt Amager sætter fokus på at bruge de ressourcer vi har lokalt i stedet for at købe æbler fra New Zealand.

På Amager er der rigtig mange haver og grønne områder, hvor der allerede dyrkes frugt eller er mulighed for at gøre det. Vi styrker den lokale viden om, hvordan lokalt frugt og hvordan det kan opbevares og anvendes, så mest muligt bliver brugt. Vi vil styrke lokale fællesskaber over hækken ved at fremme delingen af lokal frugt mellem dem der ikke har egen frugthave og dem der gerne vil dele ud af deres høst. Vi har ikke kun fokus på haverne, men også den spiselige vilde natur på Amager.

Hvad kan der ske i årets løb?

Det bliver en helårs-indsats med fokus på at få borgerne til at se mulighederne i deres egen have og naturen omkring dem. Aktiviteterne veksler fra sæson til sæson og kan fx være:

- forår: bytteplantedag, podning af frugttræer, sanketure, arrangementer med fokus på økologisk og giftfri dyrkning, kompostering m.m.
- sommer: oplysning om partnerskabstræer (oplagt at plante i efteråret 2017), høst af sommerfrugter, sanketure
- efterår: æbledag med aktiviteter og indsamling af æbler, høst af efterårets frugter, udlån af mostpresse – fx til fællesdage i grundejerforeninger, skabe kontakt mellem haveejere og høstere, workshops om syltning og opbevaring af høst.
- vinter: oplysning om partnerskabstræer (oplagt at plante i foråret), fokus på brugen af høsten når den begynder at blive kedelig (opskrifter og inspiration), planlægning af haven - evt. udstilling sammen med biblioteker, æbleskivearrangement på et lokalt samlingspunkt evt. med produkter fra efterårets workshops om syltning m.m.

Det er oplagt at samarbejde med lokale kræfter som UrbanPlanten, Spis Amager Fælled, Planteklubben på Amager og Sundby Grundejerfællesskab.

Hvad kan det blive til?

På længere sigt kan Amager Frugtlaug få en fremtrædende rolle i eller samarbejde med nogle af de andre projekter der sætter fokus på lokale spiselige ressourcer. Det kunne være Urbanplanens lommepegeprojekt, hvor unge høster i villahaver og sælger mosten bagefter. Det kunne være i forhold til byrumsprojektet på Greisvej, hvor der er planer om en æble/frugthave og et socialøkonomisk initiativ der vedligeholder området.

- Der er behov for at gøre en indsats for at engagere flere brugere af frugtlaug og udvikle konceptet omkring det.
- For at fastholde et engagement vil vi sætte fokus på lokale frugter hele året rundt med forskellige oplysninger og aktiviteter.

DEN BÆREDYGTIGE AMAGERMAD

Hvorfor er det spændende at arbejde Den Bæredygtige Amagermad?

Vores fødevarerforbrug har stor indflydelse på vores klima og miljø. Næsten en tredjedel af den samlede CO₂-udledning i Danmark kommer fra fødevarerproduktionen og transport heraf. Dertil kommer den ekstra miljøbelastning, som opstår, hvis maden bagefter skal transporteres væk som affald, destrueres eller går til grunde.

Med projektet Den Bæredygtige Amagermad bygger vi ovenpå projektet Amager Frugtlaug. Der er tale om en cirkulær tilgang, hvor hele "hjulet" i fødevarerekæden undersøges. Og med fokus på lokale og bæredygtige løsninger, skal projektet modvirke madspild, understøtte lokale fødevarerproduktion, reducere transporten af fødevarer, skabe lokale arbejdspladser og recirkulere restaffald fra fødevarerekæden.

Hvad kan der ske i årets løb?

Projektet sigter mere konkret på at skabe den nødvendige logistik og et bæredygtigt teknisk og økonomisk grundlag for oprettelse og understøttelse af **lokale virksomheder**, der kan producere fødevarer lokalt på Amager, og som kan afsætte lokalt producerede fødevarer samt overskudsfødevarer fra detailhandlen.

Projektet bygger videre på Miljøpunkt Amager nuværende indsats for at modvirke madspild, sikre genanvendelse af organiske ressourcer, uddannelse af miljøambassadører og fremme lokalproduktion af fødevarer og Amager Frugtlaug.

Hvad kan det blive til?

Miljøpunkt Amager har i 2016 undersøgt mulighederne for etablering af et socialøkonomisk spisehus på Amager, hvor maden er produceret lokalt og hvor der anvendes overskudsmad fra detailhandlen. Da Miljøpunkt Amager er underlagt kommunalfuldmagten, kan Miljøpunkt Amager ikke være direkte involveret i oprettelse eller drift af et spisested, da der her vil være risiko for at Miljøpunkt Amager virker konkurrenceforvridende overfor eksisterende spisesteder i København.

Projektet vil derfor have til hensigt at afdække og facilitere vilkår der gør det muligt for nye og eksisterende producenter og spisesteder at gøre brug af lokalt producerede fødevarer og overskudsmad. Miljøpunkt Amagers viden og ressourcer vil således blive stillet til rådighed lokalt for alle eksisterende og potentielle spisesteder.

Samarbejdspartnere i projektet vil bl.a. være Wefood, Madskolen Jorden Rundt, Amagerbro Helhedplan, Partnerskabet, Amager Strand Naturcenter og lokale supermarkeder.

BÆREDYGTIG BOLIGVEJLEDNING

Hvorfor er det spændende at arbejde med Bæredygtig Boligvejledning?

I mange af boligforeninger er der generelt store besparelser at hente til gavn for økonomien og miljøet. På baggrund af miljøformidling til etniske grupper og dialog med ejendomsfunktionærerne i almene boligforeninger kan vi konstatere at:

- Ressourceforbruget af f.eks. vand, el og varme er stadig højere hos beboere med anden etnisk baggrund.
- Affaldssortering er stadig et stort problem i boligforeninger. Især fejlsortering og manglende ejerskab for fællesområderne som medfører økonomisk belastning for hele boligafdelinger.
- Misforståelser og manglende viden pga. sproglige eller kulturelle barrierer udgør en væsentlig barriere for gode miljøvaner.

Nogle af beboerne er opvokset i Danmark, og andre er familiesammenførte eller flygtninge. En del af isolerede og mangler netværk. Fælles er en manglende miljøbevidsthed og forståelse af ressourcekredsløbet, sammenhængen mellem ens handling og miljøbelastninger. Fælles er også at målgruppen har begrænset adgang til landsdækkende kampagner og information om miljøproblemerne og dermed mangler viden om hvordan de kan blive en del af løsningen.

Hvad kan der ske i årets løb?

Med Bæredygtig Boligvejledning vil vi udvikle tilbud til lokale boligforeninger om grønne besøg, hvor der sættes fokus på energiforbrug, vandforbrug, affaldshåndtering, indeklima osv. Målgruppen for indsatsen er i særlig grad beboere med etnisk minoritetsbaggrund /nye flygtninge/familier til psykisk syge, almene boligforeninger på Amager.

Projektet er organiseret af Miljøpunkt Amager sammen med Miljøambassadørerne. Derudover ser vi muligheder i konkrete samarbejder med Boligsociale Helhedsplaner, Almene boligforeninger, Kofoeds Skole, Forsyningselskaberne (HOFOR) samt lokale foreninger

Miljøpunkt Amager vil stå for udvikling og afvikling af uddannelsesforløb for borgere med etnisk minoritetsbaggrund og faglig opkvalificering af eksisterende miljøambassadørerne. Derudover vil Miljøpunkt Amager kunne fungere som ekstern konsulent i lokale boligforeninger med hensyn til at målrette miljøformidling til boligforeninger med store grupper af etniske minoriteter.

Med projektet vil Miljøpunkt Amager sikre at Miljøambassadørerne bliver klædt på til at gennemføre grønne besøg, homeparties, temaaftner i lokale boligforeninger. Det kan blandt andet ske konsulentordninger hvor Miljøambassadørerne tilbyder serviceydelser til lokale boligforeninger.

Hvad kan det blive til?

Målet med grønne besøg i boligforeninger er at give beboerne værktøj til at reducere ressourceforbruget i hjemmet samt skabe fællesejerskab i afdelingen.

Vi vil udvikle en helhedsorienteret miljøvejledning til beboerne i eget hjem og på eget sprog. Det vil være fokus på hjælp til at måle energi og vand- og varmemeforbrug og formidling af affaldssorteringsmuligheder.

Projektet vil kunne give kompetenceløft og øget handlekraft hos målgruppen samt økonomiske og sociale gevinster. Perspektivet for projektet er etablering af en Bæredygtig Boligvejledning som selvstændig socialøkonomisk virksomhed, hvor økonomisk udsat gruppe (Miljøambassadørerne) opkvalificere til at foretage miljøformidling og skabe egen beskæftigelse.

BICYCLE INNOVATION LAB (KUN I AMAGER ØST)

Hvorfor er det spændende at arbejde med Bicycle Innovation Lab?

København har ca. 678.000 cykler, men der er langt fra lige så mange der ved hvordan de holder dem vedlige. En dårligt vedligeholdet cykel er skidt at cykle på og det kan være en grund til at tage bilen i stedet for. Vi ønsker at fremme cyklismen på Amager, da det er gavnligt for miljøet og skaber et levende byrum hvor folk mødes. En vedligeholdet cykel holder længere og kan være med til at skabe mindre ressourcspild og færre efterladte cykler i gaderne.

Hvad kan der ske i årets løb?

Miljøpunkt Amager ønsker at starte et åbent cykelværksted, hvor folk på Amager har mulighed for at vedligeholde eller reparere deres cykler. Det kan kombineres med workshops. Det er oplagt at projektet forankres i Bicycle Innovation Lab. En del af indsatsen er at samle frivillige, som kan hjælpe de besøgende med deres cykelproblemer. De frivillige kan også inddrages i at vedligeholde Cykelbibliotekets cykler.

Hvad kan det blive til?

På sigt er det oplagt at samarbejde med andre lokale cykelinitiativer om at skabe cykelarrangementer på Amager. Det kan fx være workshops, cykelture eller cykelkulturbegebenheder.

En del af projektet vil fortsat være at tage aktivt del i Bicycle Innovation Labs bestyrelse og understøtte frigørelsesprocessen, der skal sikre at Bicycle Innovation Lab på sigt kan fungere uden hjælp fra Miljøpunkt Amager.

Der er behov for at fundraise til nye cykler og andre materielle behov, så Cykelbiblioteket kan blive ved med at være et attraktivt tilbud.

AFFALDSSORTERING OG CIRKULÆR ØKONOMI (KUNI I AMAGER ØST)

Hvorfor er det spændende at arbejde med affaldssortering og cirkulær økonomi?

Affald er en ressource som skal genanvendes. Affald er alt fra kartoffelskræller, plastikemballage, kasserede mobiltelefoner til byggeaffald. Affaldet indeholder ressourcer, som er udvundet fra jorden – ressourcer som er knappe og som over den seneste tid er blevet dyrere og dyrere.

I Danmark forbrænder vi hovedparten af vores affald, og vi har over de seneste 20-30 år gjort os til eksperter i affaldsforbrænding. Vi har en effektiv forbrænding, og vi udnytter både varme og el fra forbrændingsanlæggene. Men det er ikke en bæredygtig udvikling.

I fremtiden vil knapheden på ressourcer blive et konkurrencevilkår. De samfund der forestår at genanvende og genindvinde affaldsressourcerne vil stå stærkt i den globale konkurrence. Forudsætningen herfor er en renere affaldshåndtering, hvor affaldets ressourcer kan indgå i et produktions- og forbrugskredsløb med meget lidt spild.

Hvad kan der ske i årets løb?

Med udgangspunkt i erfaringerne fra bl.a. Kompostbudene vil Miljøpunkt Amager kunne fokusere på opbygning af lokale affaldshåndteringsløsninger, der i særlig grad understøtter genanvendelse og recirkulation af affaldet.

Ansvar for affaldshåndteringen i Danmark er lagt i hænderne på kommunerne, men Miljøpunkt Amager kan som lokal miljøorganisation spille en meget væsentlig rolle i den direkte dialog med affaldsproducenterne (borgere og virksomheder).

Hvad kan det blive til?

...

AMAGER FÆLLED (KUN I AMAGER VEST)

Hvorfor er det spændende at arbejde med Amager Fælled?

Amager Fælled er et af de få steder i København, hvor du kan opleve et stort sammenhængende naturområde. På Amager Fælled yngler den sjældne pungmejse. Ved Grønjordssøen er der bl.a. gråstrubet lappedykker, grågås og rørsanger. Vinterhalvåret er Amager Fælled hjemsted for en del rovfugle. Ræve ses hyppigt, det samme gør rådyr. Her er flere forskellige frøer – og så findes der en lille bestand af hugorm. Her er mange bærbuske og æbletræer, hvidtjørn og masse spændende spiselige planter.

Fremtiden for Amager Fælled er imidlertid usikker. Bid for bid forsvinder væsentlige og værdifulde naturområder fra Amager Fælled. Der er derfor brug for at sætte fokus på Amager Fælled unikke naturmens tid er.

Hvad kan der ske i årets løb?

Gennem en række arrangementer og aktiviteter vil Miljøpunkt Amager sætte særligt fokus på at udbrede kendskabet til Amager Fælleds nuværende kvaliteter og følgerne af den igangværende byudvikling i området.

Vi afholder vandreture til spiselige planter, familiearrangementer på Amager Fælled og samarbejder med Danmarks Naturfredningsforening og Amager Fælleds Venner om formidling om Amager Fælleds værdi for natur og beboere på Amager.

AKTIVITETER I 2017

Cykelpitstop

Der skal i 2017 afholde mindst to cykelpitstop på Amagerbrogade, hvor Miljøpunkt Amager takker lokale trafikanter for deres brug af cyklen til den daglige transport. Under cykelpitstoppet tilbydes cyklisterne gratis cykeltjek og en kop kaffe. Cykelpitstoppet skal i øvrigt en enestående mulighed for direkte dialog med lokale borgere om de trafikale udfordringer i byen.

Byttemarkeder

Byttemarkederne er blevet en integreret del af Miljøpunkt Amagers profil og rigtig god måde at lave praktiske aktiviteter der skaber begejstring, fællesskab, oplevelser ... og øget genanvendelse. Der er tradition for at Miljøpunkt Amager afholder mindst to byttemarkeder året. Dette bør også ske i 2017. Umiddelbart har vi sigte på at afholde byttemarked i Sundbyøster Hallen i foråret og på Peder Lykke Skolen i efteråret.

Guidede tur til Amagers grønne oplevelser

I Miljøpunkt Amager vil vi med vores særlige kendskab til natur, grønne tage, cykelløsninger, byhaver og andre forhold på Amager, stille os til rådighed for guidede tur for interesserede.

Miljøpunkt Amager får løbende henvendelse fra lokale borgere og udefrakommende om specifikke miljøforhold og -løsninger på Amager. Denne interesse om Amagers grønne oplevelse skal kunne håndteres.

Lørdag på Musiktorvet

Det skal undersøges om Miljøpunkt Amager fremover kan indtage en ledende rolle i udvikling, planlægning og afvikling af Lørdage på Musiktorvet.

FAGLIG VEJLEDNING

Dette dækker over specifikke fagområder, hvor Miljøpunkt Amager har særlig viden, kompetencer og netværk, og som det er vigtigt at holde fast i. Det handler både om områder hvor mange borgerhenvendelser gør det relevant at have en tung faglig viden og hvor der er muligheder for at opdyrke nye og levedygtige projekter og aktiviteter til fordel for bydelene på Amager.

- **Klimatilpasning** (klima, vand, grønne netværk, private fællesveje)
- **Grøn byudvikling** (transport, byplanlægning, grønne byrum, byhaver, bæredygtigt byggeri)
- **Miljøambassadørnetværk** (rekruttering, kulturmøder, sprog, formidling)
- **Ressourceanvendelse og affaldsreduktion** (Affaldssortering, kompostering, bioforgasning, organisering)

ØVRIGE MINDRE PROJEKTINDSATSER I 2017

- **Bydelsplan-support til lokaludvalget**
- **Transportnetværk Amager (skal udvides til virksomheder i Amager Øst)**
- **Områdefornyelse i Sundby**

Miljøpunkt Amager indgår aktivt i udvikling af kvarterplanen for Områdefornyelsen i Sundby.

BUDGETRAMME FOR DET LOKALE MILJØARBEJDE 2017**Amager Øst**

Projekter	825.000 kr.
Aktivitetspulje	75.000 kr.
Faglig vejledning	50.000 kr.
Den basale drift	325.000 kr.
I alt	1.275.000 kr.

Amager Vest

Projekter	600.000 kr.
Aktivitetspulje	75.000 kr.
Faglig vejledning	50.000 kr.
Den basale drift	300.000 kr.
I alt	1.025.000 kr.